

บทบาทของตลาดทุนในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย

นาง นวลทิพย์ ควกุล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

แผนกวิชาเศรษฐศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2517

001164

I 15919559

THE ROLE OF THE CAPITAL MARKET IN ECONOMIC DEVELOPMENT OF THAILAND

Mrs. Nuantip Kawakun

A thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirement

For the Degree of Master of Economics

Department of Economics

Graduate School

Chulalongkorn University

1974

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่งของการ
ศึกษาตามหลักสูตร ปริญญาโทบัณฑิต

สมาน อนุวิท.

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์

สมาน อนุวิท

ประธานกรรมการ

สมาน อนุวิท

กรรมการ

สมาน อนุวิท

กรรมการ

สมาน อนุวิท

กรรมการ

อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย อาจารย์ ศุภรีย์ แก้วเจริญ

บทคัดย่อภาษาไทย

๗

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ

๘

กิตติกรรมประกาศ

๙

รายการตารางประกอบ

๑

คำนำ

๑๑

บทที่

1. ความหมาย และหลักการของตลาดทุน	1
1.1 ความหมายของ "ทุน" และ "ตลาดทุน"	1
1.2 ความสัมพันธ์ของตลาดทุน และตลาดเงิน	2
1.3 แหล่งเงินทุนธุรกิจ	3
1.4 หลักทรัพย์ในตลาดเงิน และตลาดทุน	6
1.5 การออกจำหน่ายหลักทรัพย์	22
2. การพัฒนาตลาดทุนตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 2 และที่ 3	33
2.1 ประโยชน์และความจำเป็นของตลาดทุนในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ	34
2.2 วัตถุประสงค์และนโยบายพัฒนาในส่วนเอกชนและรัฐวิสาหกิจ	37
2.3 อุปสงค์ในตลาดทุน (หรือผู้ออมทรัพย์)	44
2.4 อุปทานในตลาดทุน (หรือผู้ลงทุน)	48
2.5 สถาบันการเงินที่ทำหน้าที่ระดมทุน	59
3. แนวทางการพัฒนาตลาดทุน เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ	97
3.1 การสร้างอุปสงค์ในตลาดทุน	98
3.2 การสร้างอุปทานในตลาดทุน	109
3.3 บทบาทภาครัฐบาลในการพัฒนาตลาดทุน	113
4. มทสรุปร	128
บรรณานุกรม	135
ประวัติการศึกษา	139

หัวข้อวิทยานิพนธ์ : บทบาทของตลาดทุนในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย
 ชื่อ : นางนวลทิพย์ คุวกุล
 แผนกวิชา : เศรษฐศาสตร์
 ปีการศึกษา : 2516

บทคัดย่อ

การพัฒนาเศรษฐกิจเป็นปรากฏการณ์ที่มีลักษณะ และขอบเขตกว้างขวาง อาจจะพิจารณาได้จากหลายทัศนะ แต่ทัศนะที่เด่นชัดที่สุด ก็คือการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของระบบเศรษฐกิจ ซึ่งหมายถึงการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของระบบเศรษฐกิจ จากระบบกสิกรรมเป็นระบบอุตสาหกรรม

เพื่อให้การอุตสาหกรรมมีบทบาทสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศมากยิ่งขึ้นในการนี้ปัญหาเรื่องการสะสมทุน และการให้เอกชนมีส่วนร่วมในวิสาหกิจต่าง ๆ ก็นับว่ามีความสำคัญมากยิ่งขึ้น วิธีหนึ่งที่จะดำเนินการในเรื่องนี้ ก็คือให้การศึกษาและแก้ไขข้อบกพร่องของโครงสร้างของสถาบันการเงิน และกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อที่จะกำหนดเป็นนโยบายในการพัฒนาตลาดทุน อันเป็นปัญหาที่ควรจะได้รับ การวิจัยมาก

วัตถุประสงค์ที่ทำการวิจัยในเรื่องนี้ ก็เพื่อที่จะศึกษาถึงลักษณะของ "ตลาดทุน" (Capital market) วิธีการดำเนินงานของตลาดทุน โดยเหตุที่ตลาดทุนเป็นของใหม่สำหรับประเทศไทย และยังมีกิจกรรมที่อยู่ในขอบเขตที่จำกัดมาก การซื้อขายหุ้นยังมีไม่มาก ดังนั้น การศึกษาในเรื่องนี้ จะได้ศึกษาถึงอุปสรรคสำคัญต่อการขยายตัวของตลาดทุนในประเทศไทย ซึ่งเป็นอุปสรรคของการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย เพื่อที่จะแสดงให้เห็นถึง ความสำคัญของตลาดทุนในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบทบาทของตลาดทุนในการระดมทุนภายในประเทศ เพื่อนำมาใช้ในการเสริมสร้างพลังทางเศรษฐกิจและเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ

การดำเนินการค้นคว้า และวิจัยในเรื่องนี้ ส่วนใหญ่ได้กระทำการรวบรวมข้อมูลจาก หนังสือ

เอกสาร สิ่งพิมพ์จากห้องสมุดธนาคารแห่งประเทศไทย ห้องสมุดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ห้องสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ นอกจากนี้ยังได้รับ สถิติ ตัวเลข และข้อมูลต่าง ๆ จากการให้ความช่วยเหลือของคณะกรรมการพัฒนาตลาดเงินทุน ธนาคารแห่งประเทศไทย บริษัทค้าหลักทรัพย์ และลงทุนจำกัด บริษัท กรุงเทพรักษา จำกัด บริษัท บางกอก โนมูระ อินเตอร์เนชันแนล ซีเคียวริตี้ส์ จำกัด บริษัท เงินทุนแห่งประเทศไทย บริษัท บูนซีเมนต์ไทย จำกัด คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนแห่งประเทศไทย และบริษัท อากเนย์ประกันภัย จำกัด

ขอบเขตของเรื่องนี้ จะได้กล่าวถึงความหมายและหลักการของตลาดทุน ตลอดจนการพัฒนาตลาดทุนตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 2 และที่ 3 เพื่อที่จะให้ตลาดทุนมีบทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

Thesis Title : The role of the Capital Market in Economic
Development of Thailand
Name : Mrs. Nuantip Kawakun
Department : Economics
Academic Year : 1973

Abstract

Economic Development is a phenomenon which covers a broad area. It can be studied from many aspects: but the most prominent aspect is the change in the structure of the economy VIZ. from an agricultural system to an industrial one.

In order to increase the role of industry in the country's economy, the problem of capital accumulation and the need for the private sector to participate in various enterprises gains in importance. One way to deal with this is to examine and correct the structural defects of the monetary institutions and the relevant legislation, in order to formulate a policy for the development of the capital market- a problem which requires research.

The purpose of this research is to study the form and procedures of the "capital market": since the capital market is new to Thailand and is limited in its activities, with the volume of share transactions being small. Thus, the obstacles to the expansion of the capital market in Thailand, will be studied, in order to demonstrate its importance in the development of the national economy, and in particular, its role in accumulating domestic

capital to be used to build up economic energy and provide opportunities for the public to participate in the country's development.

In doing this research most of the data has been taken from books, documents and publications in the libraries of the Bank of Thailand, Chulalongkorn University and Thammasart University. Additional data, statistics and figures were obtained with the help of the working group on the capital market development project, the Bank of Thailand, Thai Investment and Securities Co., Ltd., BFIT, Bangkok Nomura International Securities Co., Ltd., The Industrial Finance Corporation of Thailand, SIAM Cement Co., Ltd., Board of Investment Bangkok Thailand, and South East Insurance Co., Ltd.

The scope of this subject will cover the meaning and principles of the capital market, the development of the capital market (under the National Economic and Social Development Plans 2 and 3) and its role in the country's development.

กิติกรรมประกาศ

ผู้เขียนใคร่แสดงความขอบคุณ คุณ ศุภกรีย์ แก้วเจริญ หัวหน้าส่วนกำกับ และตรวจสอบบริษัทเงินทุน และตลาดหลักทรัพย์ ธนาคารแห่งประเทศไทย ในฐานะ อาจารย์ที่ปรึกษาที่ได้กรุณาแนะนำชี้แจงและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ คุณ รัชนิยา สุทธิพงศ์ เจ้าหน้าที่ธนาคารแห่งประเทศไทย ที่อำนวยความสะดวก ในด้านข้อมูล ตัวเลข ตลอดจนคำแนะนำต่าง ๆ อาจารย์ รัชษ์ เจริญอักษร ที่ได้กรุณาแนะนำ และให้หนังสือซึ่งเป็นประโยชน์ในการค้นคว้าอ้างอิง นอกจากนี้ผู้เขียนยังได้รับความช่วยเหลือเป็นอย่างดีจาก คุณ แกนสาร สันตะกุล แห่งบริษัทโลลิเบค คุณ วรณาพร วีรวรรณ แห่งบริษัทบางกอกไอแมจ

ผู้เขียนขอแสดงความขอบคุณ ต่อทุก ๆ ท่าน ที่ได้ช่วยเหลือทั้งทางกำลังใจ กำลังกาย และกำลังความคิด จนทำให้การเขียนวิทยานิพนธ์เรื่องนี้สำเร็จไปด้วยดี.

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	แหล่งที่มาของเงินลงทุนส่วนเอกชนระยะ 2515 - 2519	5
2	ตารางแสดงจำนวนข้อตกลงกู้เงินของธนาคารพาณิชย์	7
3	พันธบัตรรัฐบาล จำแนกตามผู้ซื้อ	15
4	ตารางแสดงการซื้อขายพันธบัตรรัฐบาล	17
5	รายงานการซื้อขายหุ้นกู้ และพันธบัตรรัฐบาล	20
6	ตารางแสดงการเปรียบเทียบ ความมั่นคงและความปลอดภัยของการลงทุน, ขนาดและความสม่ำเสมอของรายได้, ความเจริญเติบโตของการลงทุน	22
7	ตารางอัตราดอกเบี้ยของบริษัทเงินทุน	51
8	ตารางอัตราดอกเบี้ยของประเทศต่าง ๆ	52
9	เงินกู้ที่อนุมัติ และเงินกู้ที่ยกเลิก	57
10	การเสนอขายหุ้นสามัญแก่บุคคลทั่วไป	64
11	จำนวนที่มาของบริษัทประกันชีวิต	85
12	จำนวนของบริษัทประกันวินาศภัย	86
13	สถิติการประกันชีวิตในประเทศไทย	87
14	ตารางเปรียบเทียบการซื้อขายหลักทรัพย์ และการจ่ายเบี้ยประกัน	88
15	การหาผลประโยชน์ของธุรกิจการประกัน	89
16	เงินกู้ที่อนุมัติปี 2503 - 2516	95
17	ปริมาณเงินในมือประชาชน	100
18	สถิติกองทุนสะสม เพื่อประโยชน์ของลูกจ้าง	105
19	แหล่งที่มาแห่งทุนดำเนินการ ณ. วันที่ 31 ธันวาคม 2513	108

คำนำ

วัตถุประสงค์ในการศึกษาเรื่องนี้ ก็เพื่อที่จะทำการพิจารณาถึงลักษณะของตลาดทุน วิธีการดำเนินงาน และอุปสรรคที่สำคัญต่อการขยายตัวของตลาดทุนในประเทศไทย ซึ่งในที่สุด จะเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

การศึกษาจะเริ่มจากความหมายและหลักการของตลาดทุน เพื่อเป็นการปูพื้นฐาน ในการทำความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องนี้ ต่อจากนั้น จะได้พิจารณาความสำคัญของตลาดทุนในฐานะ สื่อกกลางที่จะประสานอุปสงค์และอุปทานของทุนเข้าด้วยกัน อันจะก่อให้เกิดการระดมทุนเพื่อนำ ไปพัฒนาเศรษฐกิจ ดังนั้นจึงได้แยกการพิจารณาองค์ประกอบของปัจจัยที่มีบทบาทในตลาดทุนออก เป็น ๓ ฝ่ายคือ ผู้ที่มีเงินออมในฐานะอุปทานของทุนหรืออุปสงค์ในหลักทรัพย์ ผู้ที่ต้องการใช้เงิน ออมไปเพื่อการลงทุนในฐานะอุปสงค์ของทุน หรืออุปทานในหลักทรัพย์และสถาบันการเงินต่าง ๆ ในฐานะสื่อกกลางที่จะประสานอุปสงค์และอุปทานของทุนหรือหลักทรัพย์เข้าด้วยกัน การขยายตัวของ อุปสงค์และอุปทานในหลักทรัพย์เป็นสิ่งจำเป็นต่อการพัฒนาตลาดทุน ฉะนั้นการสร้างบรรยากาศ ให้เอื้ออำนวยต่อการขยายตัวดังกล่าว จึงเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาตลาดทุน การศึกษาใน เรื่องนี้จะได้ชี้ให้เห็นวิธีการสร้างบรรยากาศดังกล่าว อย่างไรก็ตามภายใต้เศรษฐกิจของ ประเทศค่อยพัฒนาโดยทั่วไป การพัฒนาเศรษฐกิจมักจะขึ้นอยู่กับบทบาทของรัฐบาลเป็นอันมาก ฉะนั้นจึงได้ชี้ให้เห็นถึงบทบาทของรัฐบาลที่จะมีต่อการพัฒนาตลาดทุน ทั้งนี้ก็เพื่อที่จะได้ส่งเสริม ให้ตลาดทุนมีบทบาทอย่างสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย